

ŁOWIEC

WYCHODZI 1 i 16 KAŻDEGO MIESIĄCA

Do członków! Kwartalna wkładka dla członków wynosi 9— złp.

Prenumerata kwartalna wynosi 4 zł. — Cena pojedynczego numeru 1 zł. Ceny ogłoszeń: cała strona 200 zł., 1/2 str. 100 zł., 1/4 str. 50 zł., 1/8 str. 25 zł., 1/16 str. 12-50 zł. — Ogłoszenia na pierwszej stronie o 50% drożej. Drobne ogłoszenia 30 gr. słowo.

Redakcja i Administracja: Lwów, ul. Ossolińskich 11, III p, (Małopolskie Towarzystwo Łowieckie) — godz. biurowe od 10 do 13 i od 17 do 19. — Redaktor przyjmuje strony w biurze Małopolskiego Towarzystwa Łowieckiego we wtorki i piątki o godz. 12-tej
Redakcja nie zwraca rękopisów już drukowanych i zastrzega sobie konieczne zmiany i skróty
Adres telegramów: „Łowiec”, Ossolińskich 11. — P. K. O. Konto Nr. 145.839. — Telefon Nr. 18-59.

Czasy ochrony zwierzyny (Art. 48 i 49) dla Małopolski. Ciemne pola oznaczają czas ochrony.

Rodzaj zwierzyny	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	P październ.	Listopad	Grudzień
Jelenie - byki, daniela - rogacze . . .	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■
Sarny - kozły		■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Zające - szaraki		■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Borsuki	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Wiewiórki *)		■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Głuszce - koguty	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Cietrzewie - koguty		■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Jarząbki		■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Bażanty - koguty		■	■	■	■	■	■	■	■	■		
Kuropatwy	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Przepiórki	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Słonki				■	■	■	■	■	■	■		
Bataljony				■	■	■	■	■	■	■		
Dzikie kaczory				■	■	■	■	■	■	■		
Dzikie kaczki (samice i młode) oraz inne ptactwo wodne i błotne			■	■	■	■	■	■	■	■		
Rodzaj zwierzyny	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	P październ.	Listopad	Grudzień
Dzikie łabędzie i dzikie gęsi					■	■	■	■	■	■	■	■
Dropie *), dropie kamionki (strepety), dzikie gołębie, drozdy, kwiczoły, paszkoły		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Ptaki krukowate i drapieżne z wyjątkiem jastrzębi gołębjarzy, krogulców, wron i srok		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Żubry, bobry, kozice, świstaki, samice i cielęta: losia, jelenia, daniela, sarny-kozy i kozłeta, niedźwiedzie od niedźwiątek, głuszce-kury, bażanty-kury, czarne bociany oraz w województwach: pomorskiem, poznańskim, warszawskim, łódzkim, kieleckim, lubelskim, krakowskim, lwowskim, tarnopolskim i stanisławowskim cietrzewie-kury	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

*) Na mocy dodatkowego rozporządzenia Min. rol. ochrona przez cały rok do odwołania.

Kalendarz ten nie obejmuje czasowych rozporządzeń Województw małopolskich, dotyczących przedłużeń czasu ochrony pewnych gatunków zwierzyny łownej.

NOWOŚĆ!

„SŁONKA”

NOWOŚĆ!

KAZIMIERZA hr. WODZICKIEGO

Monografia, drukowana niegdyś w „Łowcu”, nigdy dotąd nie wydana osobno, ukazała się obecnie w nakładzie M. T. Ł., jako ostatni, t. j. dziesiąty, z słynnych „Zapisków ornitologicznych”. — Do nabycia w biurze M. T. Ł., Ossolińskich 11, III p. po cenie tylko zł 2-50, z przesyłką poleconą zł 3-20 póki zapas starczy. — Cena księgarska będzie o wiele wyższa.

ZAKŁAD GAZOWY MIEJSKI WE LWOWIE, GAZOWA 28

TELEFON Nr. 492 i 43

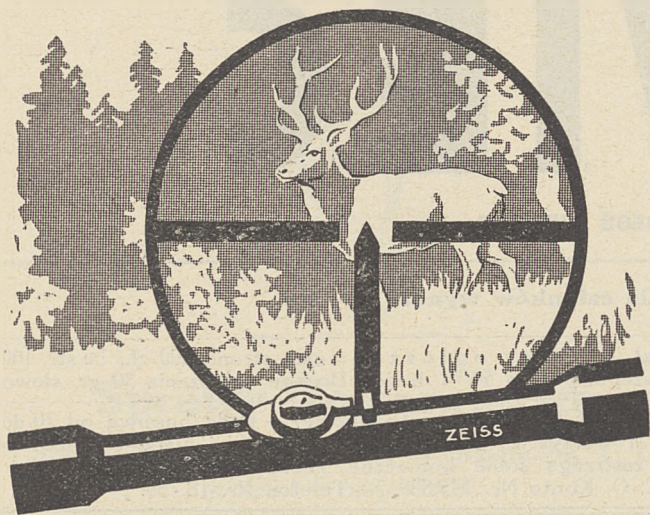
wykonuje

TELEFON Nr. 492 i 43

KOMPLETNE URZĄDZENIA GAZOWE NA DOGODNE SPŁATY RATALNE

dostarcza

SMOŁĘ PREPAROWANĄ do dachów i konserwacji drzewa — **AMONIAK** chemicznie czysty i amoniak skroplony dla chłodni — **KOKS** do opału, centralnych ogrzewań i kuźni po cenach konkurencyjnych



Rogacza lub jelenia

szybko i pewnie położyć, jest punktem honoru każdego myśliwego. Pomaga w tem luneta celownicza Zeissa. Przez jej rzeczywiste zalety, przy celowaniu ponad muszką, umożliwia się pewny strzał nawet w najgorszych warunkach. Przy słabem świetle pozwala rozróżnić, czy zwierzyzna jest na strzale.

Prosimy żądać prospektów Zeissa.

ZEISS^A

lunety celownicze

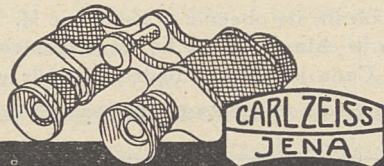


Wielkie pole widzenia / Wysoka jasność / Znakomita ostrość / Solidna budowa przy małym ciężarze

Siedm modeli Zeissa o powiększeniu od 1—8 x do lekkiej i ciężkiej broni myśliwskiej, a nawet i najmniejszej broni tarczowej

Nabycie i dokładne dostosowanie przez rusznikarzy, w składach i fabrykach broni

Katalog „Ziel 164” bezpłatnie z fabryki Carl Zeiss, Jena



**DLA PP. MYŚLIWYCH
NA KAŻDY SEZON POŁOWAŃ**

NAJPRZEDNIEJSZE ZNAKOMITE

WINA, WÓDKI, MIODY I LIKIERY
poleca

EDMUND RIEDL

Handel herbaty, kawy i win wszelkiego gatunku
LWÓW, UL. RUTOWSKIEGO 3
Telefon 4-12 Telefon 4-12

Głuszce, Cietrzewie, Ptactwo błotne
PREPARUJE TRWALE

F. M. ZŁOTNICKI — LWÓW
PASAŻ HAUSMANA L. 8 — Telef. 56 - 29

ZARZĄDY REALNOŚCI we Lwowie i okolicy, przyjmuje rutynowany, sumienny administrator, obeznany znakomicie ze wszystkimi sprawami dotyczącymi administracji. Na żądanie referencje osób, którym od szeregu lat administrację prowadzi. Dobry znajomy redakcji „Łowca”. Zgłoszenia: Lwów, ul. Kochanowskiego 60, Zarząd realności. Telef. 51-96 od godziny 14 do 15³⁰.

JAJA BAZAŃCIE po zł. 1.—, opakowane, loco Stryj, sprzedaje **Małopolska Hodowla Zwierzyny w Łukawicy p. Stryj.**

BUCHALTER ROLNY, kawaler, poszukuje posady. — Skromne wymagania. — Łaskawe zgłoszenia do „Łowca” pod „Sumienny”.

INSERUJCIE

W „ŁOWCU”

TREŚĆ NUMERU 11:

XXX. Zjazd Łowiecki. — *Ludwik Sitowski*: Kły u rogacza. — *Witold Husar*: W burzliwą noc zimową (feljeton, dok.) — *H. M.*: Pierwszy pokaz trofeów łowieckich w Warszawie. — *Dr. Michał Moysa Rosochacki*: Toki styryjskie. — *Roman Cwierzewicz*: O nowościach w dziale kulowej broni myśliwskiej. — *Mistrz - Rotmistrz*: Dalipan nie łąz (c. d.). — Korespondencje. — Z wystawy psów w Warszawie. — Sprawy Towarzystwa: Sprawozdanie z dorocznego Ogólnego Zebrania Członków Oddziału M. T. Ł. w Krakowie. Sprawozdanie z posiedzenia Wydziału M. T. Ł. we Lwowie.



ORGAN MAŁOPOLSKIEGO TOWARZYSTWA ŁOWIECKIEGO


 LUDWIK SITOWSKI
 prof. Uniw. Poznańskiego

Kły u rogacza

XXX ZJAZD ŁOWIECKI

odłożony do września 1931 r.

Z powodu trudności w urządzaniu strzelnicy wojskowej we Lwowie, jakie się wyłoniły w związku z czynnościami przygotowawczymi do Międzynarodowych popisów strzeleckich, mających się odbyć w sierpniu, Wydział zmuszony jest odłożyć tegoroczny Zjazd łowiecki i połączone z nim strzelanie popisowe do pierwszej połowy września (vide sprawozdanie z posiedzenia Wydziału str. 176).

Zakład Zoologii i Entymologii Uniwersytetu Poznańskiego otrzymał w bieżącym roku akademickim do zbiorów muzealnych czaszkę rogacza, która posiada kły w szczęcie górnej. Okaz ten pochodzi z miejscowości Łabiszynek w Wielkopolsce, gdzie został zastrzelony przez studenta rolnictwa p. Tadeusza Galińskiego i ofiarowany przez niego Zakładowi. Uzębienie trzonowe oraz silne zrosty szwów kości czołowych i ciemieniowych są wskaźnikiem, że okaz z Łabiszynka jest starszym rogaczem o miernie rozgałęzionem urojeniu, na którym występują wyraźne perły (vide ryc. str. 164).

W górnej szczęcie widzimy na tym okazie z lewej strony pojedynczy kiel, zaś z prawej podwójny.

Jakkolwiek obserwacja ta nie jest nową w literaturze odontologicznej, to jednak występowanie kłów u sarn należy do wypadków dość sporadycznych. W roku 1833 zajmował się już tą kwestją N i t s c h e, który podaje, że znalazł u badanych szczęk sarn 8,8% z kłami. Autor ten rozróżnia na podstawie badanego materiału dwie formy kłów. Jedne z nich posiadają koronę stożkowato zaostrzoną, u innych jest ona bocznie spłaszczona a czasami może być nawet hakowato zakrzywiona. Na podstawie późniejszej pracy stwierdza N i t s c h e na materiale 35 badanych czaszek u sarn, że kły wystę-

pują w różnym wieku u obu płci i że mogą tkwić nie tylko w zębodole ale także pojedynczo wprost w dziąśle bez śladu alweoli. Dalej stwierdza ten autor, że kły mogą być czasami zmieniane.

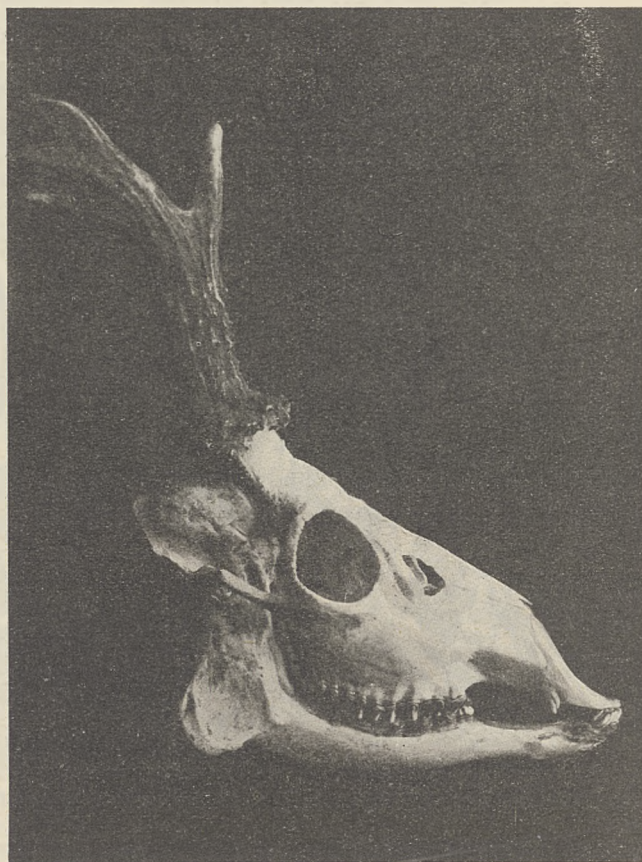
Poza Nitschem zajmowało się tą kwestją również wielu innych późniejszych badaczy, którzy twierdzą, że mleczne kły u sarny nie mogą być zastąpione trwałym uzębieniem i że występują one częściej u młodych sarn niż u starszych okazów. Zjawienie się trzech lub czterech kłów w zębodole tłumaczą niektórzy autorowie pozostałymi w zębodole mlecznymi kłami.

Okaz, który mam przed sobą wykazuje również z prawej strony szczęki 2 kły, tkwiące obok siebie w zębodole, z których jeden jest większy, bardziej w dół wysunięty, spłaszczony z silnie wykształconym szkliwem, drugi za sobą stojący jest znacznie krótszy i słabiej rozwinięty. Ma on kształt więcej stożkowaty i jest nieco zakrzywiony, a szkliwo na nim jest jeszcze matowe. Ząb pojedynczy znajdujący się z lewej strony szczęki ma również kształt stożka, jest stosunkowo długi i posiada na swej powierzchni szkliwo.

Uzębienie kłów na powyższym okazy jest z tego względu również interesujące, że widzimy tu asymetrię w ich budowie. Kły te wykazują typ zęba stożkowatego o zupełnie prostej budowie i kształcie pierwotnym. — Z prawej strony szczęki widzimy wprawdzie ząb jak gdyby dwustożkowy, jednak zęby te złożone są tylko z dwóch stożków na sobie leżących a nie spojonych u podstawy, lecz luźno tkwiących w szczęcie tak blisko siebie, jakby tworzyły jedną całość. Zęby te również przedstawiają tutaj stan pierwotny.

Zmarniałe te ząbki wskazują na to, że mamy tu przed sobą szczątki dawno zaginionego uzębienia, może nawet poprzedzającego jeszcze zęby mleczne. Podobne ślady

uzębienia przedmlecznego spotykamy u najniższych ssaków, u których występuje to dawne uzębienie mniej lub więcej wyraźnie. Według niektórych badań odontolo-



gicznych, uzębienie mleczne uważane przedtem za pierwsze, nie zawsze było pierwszym, gdyż w odległych czasach rozwojowych poprzedzały ją jeszcze inne zęby wcześniejsze przedmleczne. U wyższych ssaków przed-

WITOLD HUSAR

W burzliwą noc zimową

(Dokończenie)

Dembieński, gdy mu zawieja dobrze dokuczyła, wkroczył w las, kierując się ku środkowi. Przedzierał się wąską, ledwie widoczną ścieżyną, by ująć przed wściekłymi uderzeniami śnieżycy.

Jakoż spokój otoczył go i cisza, mącona tylko nieustannym szumem, idącym górą przez konary, gdzie wiatr swobodnie hulał, nie mogąc wdrzeć się do środka. Odzyskał całkowitą przytomność umysłu i tylko lęk jakiś potworny szarpał nim na myśl o powstańcu, którego żona zaopatrzyła sownie... „Ile mógł unieść“... Lęk jakiś nieznany, nigdy nie odczuwany, przed czymś niejasnym, zasnutym mgłą przyszłości, lęk niebywały i dziwny, raz bijący z całą bezwzględnością zaślepioną w logikę i następstwa czynu, raz cichy i głęboki, raz przeradzany w gniew, rozpacz bliski...

Szedł tedy szybciej, ściskając za pasem pistolet. Kierował się z twardym postanowieniem w stronę Wilczych

Dołów, pewnym będąc, iż kłusowników tam właśnie, a nie gdzieindziej, napotka. Przysięgał w myśli krwawy porachunek. Niepokój niedawno odczuwany, trwoga, szarpająca nim przed chwilą, jednoczyły się z uczuciem zadraśniętej ambicji pierwszego strzelca tych okolic i wzorowego stróża prastarych lasów — i gniew potęgowały. Szedł już blisko godziny coraz ostrożniej i uważniej. W nieprzeniknionych ciemnościach orjentował się doskonale. W pewnej chwili wydało mu się, że słyszy ludzkie głosy... Przystanął... Nie. Tylko wiatru wycie... Powoli i bezszelestnie, jak widmo, posuwał się dalej. Wtem błyskawicznie i gwałtownie szarpnęła nim myśl: są!... Z sercem bijącym przykucnął za krzakiem jałowca... Znowu się podniósł... Z palcem na cynglu pistoletu, jak żbik, skradał się dalej... Zatrzymał się...

Tuż z najbliższego czarnego zakrętu ścieżki doleciały go zupełnie wyraźnie urywane słowa:

— Ot będzie się wściekał...

— Ej, śpi pewnie stary kutwa, jak zabity...

— Cicho!... tuż przed nami ktoś szedł. O, ślady... Może kto podsłuchać...

mleczne uzębienie zagięło prawie całkowicie, zaś stanowisko przejściowe przypadło w udziale uzębieniu mlecznemu. Zęby, jakie mamy przed sobą, możemy nazwać za Adloffem anomaljami. Wskazuje na to ich pierwotny charakter budowy, mniej lub więcej posunięty w rozwoju.

W budowie tych zębów mogła więc wziąć udział dentycja przedmleczna. W myśl teorii Adloffa całe uzębienie mleczne, t. j. siekacze, kły i zęby przedtrzonowe są wynikiem połączenia szeregu przedmlecznego i mlecznego uzębienia. Są to więc resztki samoistnego może niegdyś czynnego uzębienia, które nie czyniąc za dość potrzebom fizjologicznym dzisiejszego samca, zanikły prawie bez śladu.

Anomalja ta mają pewne znaczenie dla filogenezy uzębienia, w szczególności w odniesieniu do zwierząt jeleniowatych, u których, jak wiadomo, kły występują wśród wielu gatunków. Fakta te rzucają więc pewne światło na zagadnienia odontologiczne i na dotychczasowe teoretyczne poglądy filogenezy uzębienia.



— Podszluchać dzisiaj? Cha, cha... A toćby pies w taką pogodę...

Nagły błysk rozjaśnił ciemności i suchy strzał pistoletowy targnął powietrzem. Rozległ się krzyk i trzy postacie, jak widma nocy, pomykać zaczęły lasem naprzeciw siebie. Rozpoczęła się szalona gonitwa, znaczona wrzaskiem, przekleństwami i trzaskaniem gałęzi...

Ale obaj kłusownicy snąć mniej byli zmęczeni od Dembielińskiego, gdyż mimo, że ten jak oszalały, wrzeszczał, by się zatrzymali, groził, kłął i raz poraz strzelał na oślep z pistoletu, — znikli mu rychło z oczu.

Przystanął, nasłuchując bez czapki z włosami rozczochranymi i dymiącym pistoletem w ręku. Rzucił się znowu przed siebie, mimo, iż nic już prócz rozszałej wichury nie słyszał. Biegł, nieprzystając. Nagle wydarł z piersi zachrypły, złowrogi krzyk triumfu. Zamajaczyła przed nim w niewielkim oddaleniu ciemna sylwetka ludzka. Rzucił się ze wzniesionym pistoletem i zbliżając wypalił w plecy uciekającego... Ten zachwiał się gwałtownie, przystanął i z głuchym jękiem runął na ziemię, wypuszczając jednocześnie z rąk trzymany na

H. M.

Pierwszy pokaz trofeów łowieckich w Warszawie

Dobrze zasłużył się Komitet i inicjator tego pokazu (podobno Wielkop. Związek Myśl.), wkładając swój trud i pracę w urządzenie tej wystawki trofeów od r. 1929—1931 zdobytych — jakiej podobnej w państwie naszym nie było — a które mają miejsce od dawna u naszego zachodniego sąsiada, wysoko dzierżącego sztandar św. Huberta i wiodącego prym w kulcie myślistwa z właściwą sobie pedanterją i zamięłowaniem.

Na pokaz nasz złożyło się samych trofeów łowieckich około 750 sztuk — nie licząc w to fotografii, akwarel, obrazów olejnych, mebli, rzeźb i innych o motywach myśliwskich przedmiotów.

Nadesłano bowiem 25 wieńców jeleni, 5 łopat łosi, 5 łopat danieli, 328 parostków sarnich, 120 par kłów dziczych, 3 kły słoniowe, 7 wieńców antylop, jeden bawoli, 2 rogi nosorożca, 41 skór wilczych, 4 lisich, 25 dziczych, jednego wypchanego niedźwiedzia, jednego wilka, jednego odyńca, jednego lisa, jednego bielaśka, jedną wydrę, dwa rysie, jednego gronostaja, jedną czaplę purpurową, 44 głuszców (częścią wypchanych, częścią tylko ich wachlarze) — podobnie 15 cietrzewi, 6 różnych kaczek, 5 jastrzębi, jednego orła, jedną pardwę, kuropatkę i jednego jarząbka, 6 krukowatych, 4 skóry lwów, jedną czaszkę lwa i 5 ogonów słoni.

Rozumną nowością było ułożenie eksponatów według miejsca pochodzenia, t. j. według województw, z każdego na osobnym ekranie, co dało przejrzysty obraz „czem chata bogata“, jakkolwiek nie wypadło to wszystkim na korzyść, albowiem niektóre dały świadectwo

barkach jakiś ciężar. Drgnął kilkakrotnie, roztworzył ramiona, charcząc krwią i znieruchomiał...

Dembieliński, złem przecuciem tknięty, pochylił się nad leżącym. Drżącymi rękami odwracał trupa twarzą do góry... Na palcach poczuł krew... Nagle cofnął się w tył i strach potworny wymalował się na twarzy jego.

— „Powstaniec!!“ — Krzyknął dzikim, nieswoim głosem.

Stał pochyłony nad trupem, trąc ręką rozpalone czoło. Oczy błędne wbijał w czarną, skurczoną sylwetkę leżącego. Wyciągnął prawą rękę do czoła i padając na kolana, chciał się przeżegnać, lecz uczył, że palce nakszałt szponów jastrzębia kurczowo zagięte, za dotknięciem palą, jak rozżarzone żelazo... Krzyknął błędnie jakieś słowa przekleństwa, zerwał się i szybko oddalać się począł od zabitego. Kierował się na brzeg lasu coraz pośpieszniej, jakby gnany, nie oglądając się poza siebie. Po półgodzinnym przedzieraniu się przez gęszcz wypadł na brzeg.

Spojrzał na siebie. Był bez czapki, w kozuchu rozpiętym i rozchełstanej koszuli. Poczuł nagły napływ nie-

o swej obojętności dla spraw łowieckich. Trudno bowiem przypuścić, aby w województwie krakowskim nie było więcej jak dwa trofea t. j. 1 para rożków sarnich i jedna wydra, tam gdzie są wzorowe gospodarstwa łowieckie, jak np. w Okocimie, Żywcu, Poroninie, Zakopanem, Krzeszowicach, Zatorze, Suchej, w dobrach państwowych, fundacyjnych i wielu innych większych i mniejszych rozmiarami, poczynając od nizin a skończywszy na Tatrach. Również województwo tarnopolskie dało tylko 5 okazów a śląskie cztery.

Czy to był bierny opór — czy bojkot — nie wiadomo. Może Komitetowi będzie to bliżej wiadomem.

Co do wystawców — to najpilniejszym był p. inż. K. Knothe, gdyż przysłał 58 przedmiotów, po nim Mgr. A. Wielopolski 45, Generał Fabrycy 26, Ks. Karol Radziwiłł 23, hr. Maurycy Potocki 22, p. St. Ocetkiewicz 21, p. K. Karbowski 20, hr. Stan. Zamoyski 20 (egzotyki — nielicząc fotografii, akwarel, map i t. p.), hr. Wład. Tyszkiewicz 17 — i t. d.

Co do nazwisk to najczęściej przewija się w katalogu generała Fabrycego, który niemal z każdego województwa miał coś do przysłania — podobnie p. Knothe. — Inni wystawcy byli bardziej regionalni i reprezentowali to województwo, które zamieszkują. — To by był ogólny szkic i pogląd na całość pokaz.

Przejdę teraz do szczegółowej oceny poszczególnych exponatów, wymieniając z nich te, które zwróciły moją uwagę.

1. Województwo białostockie.

Lepsze poroża sarnie wystawił p. gen. Fabrycy (Nr. katalogu 1). Są one ładnie lirowato zbudowane, lecz drobnoperliste i o krótkich odnogach. Inna para (Nr. 3), również niezła, lecz drobno perlista. Lepsze są na-

tomiast p. M. Lasockiego (Nr. 7), gdyż mają wybitne perły.

Z 5 par rożków p. St. Ocetkiewicza, wyróżnia się tylko jedna (Nr. 18), jakkolwiek krótka lecz o dużych, kolczastych perlach. Pana Żukotyńskiego (Nr. 15) byłoby niezłe, gdyby nie za drobne perły i oszpecone przez złamanie jednej odnogi.

Poza konkursem wystawili pp. Łaski, Garczyński i Knothe 7 par podobniuteńkich do siebie, bo o jednej strukturze, t. j. wprowadzie wysokich ale cienkich, wąsko ustawionych, długokończastych — jakby z jednej rodziny pochodzących parostków.

Z dwu wieńców jelenich p. Knothe, lepszym był Nr. 47 — nieregularny osiemnastak.

Obie łopaty łosie p. Garczyńskiego, szóstaka i dziesiątaka są rosochate, lecz o słabej jeszcze łopacie.

2. Województwo kieleckie.

Tu dominuje Mgr. Wielopolski z 19 parami, p. K. Niemojewski z 22 parami, p. N. Müller z 11, p. Z. Glinka z 5 par. parostków sarnich. Ładne są Mgr. Wielopolskiego (Nr. 58 — dziesiątak) do samego szczytu uperlone — jednakże u dołu zanadto ścieśnione. Również niezłe, a nawet dobre są p. Glinki (Nr. 55 zwłaszcza 57) grube i zwięzłe.

Wieńców jelenich z tego województwa jest cztery. Czternastak p. Stef. Siemieńskiego (Nr. 81) bardzo ładny, rozłożysty i wysoki — w przeciwieństwie do czternastaka (Nr. 80), który jest bardzo niski, krępy, o odnogach bardzo blisko siebie ułożonych, tworząc z poprzednim kontrast tak co do budowy, jak i wielkości.

Parostki sarnie p. Knothe w liczbie dziesięciu są tu poza konkursem wystawione, z których 7 par odznacza się dobrocią pod każdym względem a jedenasta para

przepartego zmęczenia. Rękawem kozucha potarł spocone czoło i usiadł na kamieniu.

Zawieja nie przestawała szaleć. Wiatr począł znowu boleśnie chłostać twarz śniegiem, szarpać poły kozucha i przenikać nawskróś ostrym chłodem. Siedział tak długo. Czy myślał w tej chwili o czymś, czy pogrążony był w całkowitej bezwładności myślowej, sam nie wiedział. Początkowo nie zdawał sobie nawet sprawy z tego, co go z tego stanu półprzytomności wyrwało. Podniósł się gwałtownie z kamienia, wbijając wzrok w ciemności nocy. W piersiach coś go znowu szarpnęło, wywołując na twarz po raz drugi ów błędny, dziki wyraz.

— Wilki — przemknęła błyskawicznie myśl.

Nie było czasu czekać. Każda sekunda mogła być zgoną...

Rzucił się przed siebie. Gnał, jakby mu lat kilkadziesiąt ubyło. Zmęczenie minęło. W pewnej chwili obejrzał się...

— „Goniać” — wyrzucił ze ściśniętego gardła.

Zwiększył bieg, w szalonych susach przesadzając całe

zagony. Trzymał się brzegu lasu. Znowu odwrócił głowę. Czarna masa z krwawo płonącymi ślepiami zbliżyła się znacznie. Wtedy krzyknąć począł dziko, wołając o ratunek. Wycie wiatru, niby chichot szatański, tłumilo i pochłaniało głos. Potknął się nagle o grudę zmarznąętą i runął w śnieg. Czarna, dysząca gwałtownie bestja rzuciła się na plecy. Wykręcił się tedy błyskawicznie twarzą do góry i porwał gorący zapieniony pysk w ścisk żelaznych dłoni. Rozpoczęły się śmiertelne zapasy. Naokoło rozległo się głośnie kłapanie. Straszliwy, czarny, ruchomy pierścień zacieśniał się coraz bardziej. Dembieliński z całych sił, rozpaczą spotęgowanych, zaciskał pysk, tarzając się jak w konwulsjach po śniegu. Nogi starał się mieć wolne i potężnymi obcasami walił bestję w brzuch, bok, nogi... Czuł, że mu sił braknie. Ręce, ściskające krwiożerczy pysk, słabły, mdlały...

Nagle, jak piorun, rozdarła powietrze kanonada strzałów. Puścił wilka, uwalniając się od ciężaru. Podniósł się ociężałe, czując nieznośny ból w głowie...

Wilków nie było. Ujrzał się natomiast otoczonym zbrojnymi ludźmi. Wysunął się ku niemu jeden. Dem-

odznaczona na wystawie poznańskiej złotym medalem (Nr 115) jako rekordowa, jedna z trzech najlepszych. Bardzo grube i bardzo gęsto uperlone aż do szczytu są parostki (Nr. 116) — lecz niestety — bez czaszki (?). Województwo to, już na pierwszy rzut oka, pobija inne co do paroży sarnich — podobnie jak to było na wystawie poznańskiej.

3. Województwo krakowskie.

Hr. R. Grocholski nadesłał (poza konkursem) 1 parę parostków krótkich, lecz grubych i dobrze uperlonych, jakoteż wypchaną wydrę.

Poza tem „tabula rasa“ nic więcej z tego województwa, jak już wyżej wspomniałem.

4. Województwo lubelskie.

Z 74 zawieszonych paroży wyróżniające się p. J. Koźmiana (Nr. 154) wprawdzie krótkie, lecz proporcjonalnie do róż ku górze stożkowate i bardzo ładnie uperlone.

Szabel dziczych wystawiono 32, skór i głów 15. — A zatem województwo jest „s a r n a m i i d z i k a m i p ł y n ą c e“. — Kółka łowieckie przysłały: „drobnicę“. Na przedstawicielstwo tego województwa, złożyli się w lwiej części pp.: Wład. hr. Tyszkiewicz, hr. Grocholski, Dernałowicz, Hoffman, gen. Fabrycy, jakoteż inni.

5. Województwo lwowskie.

(Czytajcie!)

Parostki sarnie wystawił jedynie p. Knothe, ale za to przynajmniej 20 par. Czy który z innych myśliwych nie ubił w ostatnich dwu latach w tem województwie jakieś

goś zaciejszego koziołka lub leciwego odyńca — nie wiadomo, gdyż na pokaz ich nie przysłał.

Honor tej ziemi ratuje hr. Stan. Tyszkiewicz z Lelechowki, okazem na niej bardzo rzadkim, t. j. rysiem o pysznej ciemno łososiowej barwie i wyraźnych centkach i kłusownik, któremu odebrane wspaniałe kły dzicze (siekiery uszkodzone) wystawił hr. J. Bielski.

6. Województwo łódzkie.

Z 25 par parostków, żadne nie zasługują na szczególniejszą o nich wzmiankę. Natomiast p. Ender przysłał dwa wieńce jelenie a to: dwunastaka (Nr. 323) o bardzo grubych do samego końca pniach i odnogach, jednego z najlepszych bezwarunkowo na całej wystawie, mogącego śmiało konkurować z jeleniami karpaccy — i czternastaka, drobno w całej długości uperlonego. — Wieniec Nr. 339 p. Knothe jest wprawdzie bardzo wysoki ale nieproporcjonalnie cienki.

7. Województwo nowogrodzkie.

Parostków sarnich wszystkiego jedna para, ale niezłych, dość grubych w całej długości, mjr. Dra Komorowski.

Natomiast wystąpiła na plan pierwszy zwierzyna gruba. Jest więc wilków 12 — z tych 11 hr. Jar. Potockiego — rysi 3, z tych p. O. Ślizienia, 1 hr. A. Jundziła, szabel dziczych i skór 4, pp. Ocetkiewicza i Niemajowskiego.

Z ptactwa są cietrzewie, jastrzębie i krukowate.

8. Województwo poleskie.

I tu dominuje również gruba zwierzyna nad płową. Kłów dziczych bieli się 29 par, puszystych skór wilków

bieliński tępy wzrokiem, jak przez mgłę, ujrzał epolety rosyjskiego oficera. Zablęśla latarka.

— Kto ty?...

Milczał... Oficer brwi zmarszczył. Z tłumu żołnierzy wystąpił jeden. Zasalutował.

— Wasze wysokoje błagorodie! Ja ewo znaju, Dembieliński.

— Ach, eto wy, Dembieliński! Nu tak. A cóż wy po nocy robili w lesie, panie Dembieliński? Stróżowali w taką ciemną noc, czy wilczyków łapali? Milczycie Dembieliński, co? Hm, to niedobrze, bardzo niedobrze!...

Wystąpił inny z żołnierzy. Wyprężył się. Meldował oficerowi coś o Dembielińskim, o chacie leśnego, powstańcu zabitym, chlebie, śladach prowadzących gdzieś tam... Dembieliński, jak przez sen, ledwie słowo po słowie coś łowił... Wytężał umysł, by zrozumieć, czego właściwie od niego chcą. Tylko na wzmiankę o powstańcu drgnął nagle i głowę w dół gwałtownie zwiesił...

Oficer badawczo obserwował... Posunął się nagle ku Dembielińskiemu.

— To taki z was ptaszek, panie Dembieliński — sy-

czał — miateżnik, a? Może teraz pomówimy trochę... Nic, a? Na drzewo z nim!! — ryknął nagle w furji.

Dembieliński chciał się wyrwać... Żołnierze pochwycili twardo pod ręce... Wtedy już nie stawiał oporu.

W ostatniej chwili nogi odmówiły mu posłuszeństwa. Był napół nieprzytomny. Czuł, że podnoszą go gdzieś do góry, wysoko i nagle zimna powtórnie rzeczywistość stanęła mu przed oczyma... Szarpnął się ostatkiem sił. Krzyć chciał, wyznać wszystko, powiedzieć, że to on powstańca zastrzelił...

Ale wtedy właśnie żołnierze puścili.

— — — — —

Ludzie zbrojni odeszli. Tylko wiatr i zamieć nie ustały. Na drzewie przydrożnem wisiał trup. Straszny był... Wiatr ze zdwojoną wściekłością bił weń, rozwijał szeroko poły kożucha, wicherzył włosy, wirował dokoła zawrotnie, tumany śniegu do góry wznosił i wył...

Ktoby się wyciu onemu wtedy przysłuchał, napewno usłyszałby jakieś jęki niesamowite, jakieś krzyki rozpaczne, to chichoty ostre mrozące krew w żyłach...

Ale w pobliżu żywej istoty nie było.

pyszni się 10, 7 rysi, — głuszców i ich części 32, cietrzewi i ich części 7. — Łopat łosi 3 — niestety nie z ręki myśliwych ubitych — lecz zarżniętych przez wilki lub gorszych od wilków — kłusowników, — których ani ołowiem, ani strychniną, ani żelazami, tępić nie wolno.

Między kilkunastu parami parostków zwracają uwagę myłkus o 7 pniach, wyrastających jak grzyby pod pieńki z jednej podstawy utworzonej z pozrastanych ściśle w jedną całość róż. Wszystkie odnogi są jednostajnie gęsto uperlone.

Jako szczęśliwi posiadacze tych trofeów, królują: Ks. Karol Radziwiłł, dając 21 par szabel, hr. Maurycy Potocki 22 głuszców, p. Olgierd Ślizień 7 głuszców, hrabiowie J. i R. Potoccy i gen. Fabrycy.

Z tego województwa pochodzi wspaniały wypchany ciemno-brunatny niedźwiedź ks. Józefa Jabłonowskiego — blisko 2 metry wysokości w postawie stojącej mierzący.

2 wykazy ubitej zwierzyny przedstawił Ks. K. Radziwiłł.

9. Województwo pomorskie.

Tu znowu więcej parostków sarnich na ścianach, bo 32 par — ale nie tak pięknych i jednolitych — jakie były na wystawie poznańskiej. P. Kurkowski przysłał ich 20 par, p. Skwarc 7 par. — Z 8 wieńców jelenich — nie dużych, krótkich i cienkich — budową gniazdkową interesują czternastak i dwunastak p. Dra Jana Łukowicza.

10. Województwo poznańskie.

Obesłało 33 parostkami. Z tych lepsze p. K. Chłapowskiego (Nr. 526) — wprawdzie o krótkich odnogach i różach ścięśnionych i zrośniętych, ale o pniach dobrze uperlonych i Nr. 528 również o krótkich, lecz gęsto uperlonych. — Oryginalnej budowy są parostki Nr. 536 p. Wł. Hubickiego, o cienkich gładkich pniach lecz o wszystkich ich odnogach śrubowato skręconych, tworzących jakby 6 korkociągów. — Najwięcej parostków nadesłali pp. Hoffman i Hubicki.

Z jelenich wieńców ładny jest p. K. Chłapowskiego czternastak o budowie bardzo regularnego owalu — jakkolwiek cierpi przez to rozłożystość i szerokie rozstawienie — i p. H. Ocetkiewicza czternastak, o kontrastowym od poprzedniego rysunku okrągłym, o pniach krótkich a długich odnogach gniazdkowato ułożonych.

11. Województwo stanisławowskie.

Z sześciu wieńców najlepszy jest p. Knothego czternastak (Nr. 568) o bardzo ładnych, szeroko (najszerzej na tym pokazie) ustawionych końcach i odnogach. Konkurowałby niezawodnie o palmę pierwszeństwa z dwunastakiem p. Endera (z woj. łódzkiego) — gdyby nie był nieco za wcześnie strzelony, gdyż róg jest jeszcze matowy, wiśniowo brunatnej jakby zaschłej krwi barwy, bez połysku, poloru i patyny.

12. Województwo śląskie.

Wszystkiego cztery okazy t. j. wieńce jeleni. „Non multum sed multa”, gdyż godnie reprezentują ród jeleni w prastarej dzielnicy polskiej. Są one trofeami Mgr. A. Wielopolskiego. Trzy pierwsze o długich bardzo odnogach ocznych i nadocznych, bardzo rozłożyste i szeroko rozstawione. Ostatnie są dość grube i długie lecz o brzydko i niesympatycznie ustawionych pniach i odnogach. — Żubrów nie wystawiono.

13. Województwo tarnopolskie.

Parostki sarnie p. Ożgi (Nr. 575) są wprawdzie bardzo wysokie, lecz wąsko ustawione. Nr 577 Ks. J. Jabłonowskiego nieregularny szóstak z karłowatym pniem bliźniaczym. Nieregularny szóstak hr. Grocholskiego ma ciekawą rzeźbę pni i odnóg, gdyż zamiast pereł ciągną się od róż aż prawie do samych końców podłużne rowki. Ozdobą i rekompensatą tego smutnego działu jest wspaniały, wypchany w całości odyniec hr. Stefana Bardeniego.

Zapomnieli o tym pokazie pp. hr. Baworowscy, Borakowscy, Korytowscy, Gołuchowscy, Lanckorońscy, Potoccy i wielu innych właścicieli pierwszorzędnych rewirów podolskich tego województwa.

14. Województwo Warszawskie.

Wystawiło 34 par parostków i 2 łopaty danieli — poza tem kilka wypchanych okazów ptactwa użytecznego i drapieżnego.

Rekordzistami w tych pokazach byli pp. Knothe i Hoffman. — Wykazy ubitej zwierzyny podał hr. M. Potocki.

15. Województwo wileńskie.

Sama zwierzyna grubsza prawie, gdyż wilków aż 9, dziczych głów dwie, ryś jeden — natomiast tylko jedne parostki. — Głuszców 7 — z tych p. W. Garczyńskiego 6, poza tem 3 borsuki, 2 lisy, 2 cietrzewie, 1 gronośtaj, 1 pardwa (gen. Fabrycego).

16. Województwo wołyńskie.

Kresy wschodnie, a zatem znów przeważa zwierzyna gruba. Jest tu 6 wilków, 10 szabel dziczych, 3 głuszce, jeden ryś i jeden orzeł. — Parostków sarnich tylko trzy (gen. Fabrycego i mjr. Piechury). Hr. M. Potocki przysłał 5 wilków, hr. Jezierski kłów dziczych 8 par, orla p. M. Załęska, głuszce Sekcja Tow. S. G. G. W.

Na osobną wzmiankę zasługuje odrębna sala mieszcząca trofea z pustyni i puszczy afrykańskiej, zdobyte przez hr. Stan. Zamoyskiego. Ściany zdobią akwarele i fotografie ilustrujące najważniejsze epizody z tej wyprawy, krajobrazy i typy etnograficzne. Obok nich wiszą wieńce antylop, bawoła, rogi nosorożca i kły dzików afrykańskich, jakoteż ogony słoni. Pod ścianami leżą skóry czterech lwów, z oznaczonymi miejscami wejścia

śmiercionośnej kuli. Na podłodze leżą dwa około 50-cio kilowe kły słonia i jeden mniejszy odłamany.

Odrębny ekran poświęcony był na pokaz broni i sidła używanych przez kłusowników. — Broń tę stanowiły w 90% ucięte karabiny wojskowe różnych systemów, z dorobianymi prymitywnie krótkimi łożami.

Clou wystawy stanowi trofeum, którym dotychczas prawdopodobnie żaden Polak się nie poszczycił — jest to goryl — ubity przez Ks. L. Sapiechę, — okaz u nas nawet w gabinetach zoologicznych nie widziany.

Resztę pokazu dopełniała część komercyjna. Firma warszawska urządziła gustowną dioramę przedstawiającą na tle ośnieżonego lasu t. zw. „najlepszy miot”, w którym towarzystwo składające się z myśliwego i dwu adeptek bogini Djany otulonych w zgrabne futra myśliwskie krząta się przy ognisku, odgrzewając śniadanie.

Pokaz broni myśliwskiej nowoczesnej znajdował się w gablocie znanej firmy J. Kosmowskiego.

Na tem kończę mój pobieżny szkic pierwszego pokazu trofeów — z życzeniem i apelem — by następne były liczniej przez wszystkie województwa bez wyjątku i przez wszystkich myśliwych — mających co lepszy okaz-trofeum — obesłane.

„Quod felix, faustum, fortunatumque sit!”

Gródek Jagielloński, 15 maja 1931.

Dr. MICHAŁ MOYSA ROSOCHACKI

Toki styryjskie

Motto:

„Urhahnpelz ist mir
des Weidwerks Krone”
Arthur Schubert

W dniu św. Jerzego, przed którym zapobiegliwszy myśliwy hodowca nie rozpoczyna odstrzału głuszców, nie korzystając z dobrodziejstwa ustaw, które we wszystkich krajach pozwalają odstrzał znacznie wcześniejszy — przyjeżdżam na miejsce.

W tym roku musiałem wybrać z Wiednia drogę dłuższą, która trwała od 8-mej rano do 5-tej po południu, pomimo użycia pociągu pośpiesznego, którego użycie na tej przestrzeni jest wskazane. Krótsza droga od lat prawie dwudziestu całkowicie śniegiem pokryta, który w wąwozach dochodzi do 2 metrów wysokości. Wydział powiatowy drogi tej nie oczyszcza, czekając (jak u nas!) aż śnieg sam stopnieje. Taka naturalna bez pracy i kosztów poprawa drogi, trwa tygodniami.

Mój gospodarz i łowczy — świeżo odznaczony tytułem radcy ekonomicznego, udzielonego mu za zasługi na polu rolnictwa i pracy publicznej — opowiada zająścia roku ubiegłego.

Ta cicha wioska styryjska ma nie tylko swoje życie normalne, wypełnione mrówczą pracą żelaznego ludu górskiego, ale także swoje tragedje lasowe. Jeszcze 13 lipca 1930, wszystko się bawi i cieszy z okazji poświęcenia nowej sikawki motorowej i nikt nie przypuszcza, że już w tydzień później sikawka ta uratuje wieś od zagiędy. Już poprzednio przysłał mi B. obszerne pisemne sprawozdanie bardzo oryginalne i stylowe, nie nadające się niestety do przetłumaczenia.

W dniu 20 lipca 1930, organizuje tutejszy kierownik szkoły — notabene bez uprzedniego zgłoszenia u władz — pochód t. zw. „Heimatschützer”. Jest to stronnictwo „Heimabundu”, którego egzekutywę stanowi „Heimwehr”, organizacja w rodzaju naszego „Strzelca”. — Dwóch tutejszych socjalistów (jest ich w całej gminie 4) sprowokowali pochód, w którym brali udział także miejscowi członkowie organizacji. Następują wyzywania, obrzucanie się flaszками, wreszcie ciężkie pokaleczenie jednego z uczestników. Umysły podniecone alkoholem i prowokacją nienawidzonych na wsi socjalistów porywa jeden z prowokatorów, pochodzący z Górnej Austrii, a uważany jako element obcy! — Roznamiętniają się do niepoznania. Auto ratunkowe z Gracu odwozi ранego, żandarmerja aresztuje 2 prowokatorów, zamiejscowi wracają do domu i nastaje chwilowa cisza. Tylko przesłuchania i protokoły trwają noc całą.

Dnia następnego o 11-tej w nocy wybucha pożar, zdaje się podłożony w domu głównego z wczorajszych prowokatorów.

Jedno życie ludzkie i 5 budynków pożera straszny żywioł, a między ofiarami jest także mój ulubiony strze-



lec Franck, któremu pali się cały dom i wszystkie ruchomości. Z narażeniem życia wyratowuje tylko jedną strzelbę i chorągiew miejscowej „Heimwehry”, której jest komendantem. Bajecznie funkcjonuje wzorowo w całej okolicy zorganizowane pożarnictwo. Do 7-miu minut uruchomiono 3 sikawki miejscowe, a do godziny były na miejscu jeszcze trzy okoliczne straże pożarne z 4-ma motorowymi sikawkami, piąta straż wróciła z drogi, widząc, że już poprzednie ognie zlokalizowały. Gdyby nie energiczne i umiejętne ratownictwo, niewątpliwie cała wieś — gęsto zabudowana — i przeważnie gontem kryta, padłaby ofiarą pożaru.

* * *

Myśliwskie sprawozdanie brzmi mniej dramatycznie.

Mój strzelec, któremu także spaliła się druga dubeltówka i wszystkie żelaza, zajęty odbudową spalonego domu przez całe lato, mało pełnił służbę rewiową. — Twierdzi jednak, że stan głuszców jest dobry, nawet lepszy, niż w roku zeszłym (nieprawda!), ale ilości dokładnie oznaczyć nie może, gdyż dużo miejsc z powodu śniegu jest jeszcze niedostępnych.

Rzeczywiście przyjechałem w tym roku o cały tydzień za wcześnie!

Z dwóch cietrzewi, które jako graniczne pozwoliłem strażnikom odstrzelić, nie padł żaden, albowiem jeden gdzieś zachorował a drugi miał wprowadzić przed budką dwa cietrzewie ale tylko przez czas krótki, gdy jeszcze na strzał było za ciemno.

Natomiast stary cietrzew na innem miejscu padł z ręki sąsiada, który urządził budkę tuż za granicą i 12 ran ków tam zasiadał.

Ze szkodników ubito 16 lisów i 1 kunę leśną, ze zwierzyny pożytecznej 54 sarn w tem 4 rogacze na podchodach. 2 z nich zastrzelił Franck, 26 cm długość, 17 cm objętość róz, to nawet w naszych pojęciach całkiem kapitalne.

Na jednym z polowań gremjalnych, został postrzelony śrutem w plecy przez jednego rusznikarza z Gracu mój gospodarz i łowczy. Pytany przezemnie, jak się rozprawił z owym nieostrożnym gościem, odpowiada B., że mu nic nie mówił, gdyż toby mu i tak żadnych korzyści nie przyniosło, ale pragnie bardzo, żeby mu ów rusznikarz dorobił nowe łożę za ból bezpłatnie. — Równocześnie dodaje z uznaniem, że ów niefortunny strzelec jednak zastrzelił sarnę tym strzałem, którym jego postrzelił.

Wogóle dziwna mieszanina w tych strzelcach styryjskich, mieszanina etyki myśliwskiej wysokiej klasy z najgłębszym barbarzyństwem. Ten sam styryjczyk prowadzi na tokach z największym zrozumieniem i wyraża się o głuszcach i cietrzewiach w sposób znamionujący wysoką kulturę łowiecką i to nie nauczoną, ale naturalną, wpojoną w krew od wieków a jednak z czystym su-

mieniem myśliwskim strzelać będzie na polowaniu gremjalnem do siut śrutem, co ustawa tutejsza zezwala.

Na zakończenie jeszcze krótki opis mego dzisiejszego a pierwszego w tym sezonie podchodu:

Noc ciemna, pogodna, niebo iskrzy się niezliczoną ilością gwiazd. Wychodzę z Franckem o godzinie 3-ciej w nocy na tokowisko zwane „Riegler“. Dość wygodna, częściowo jeszcze śniegiem pokryta droga leśna, prowadzi nas na stok. Tu obok krzyża słuchamy. Po jednorocznej przerwie znów słyszę pieśń głuszca. Głuszc gra znakomicie. Pieśń ta, choć wydaje się bez melodii i choć ją tyle razy słyszałem, zawsze pozostaje piękną. Daje ona nietylko możność podejścia, względnie zaskakiwania tego nader czujnego ptaka, nie tylko cały szereg emocyj podczas przerw, kiedy możność zupełnego bezruchu często w pozycji niewygodnej rozstrzyga bezwzględnie o rezultacie danego ranka, ale to polowanie, wymagające zupełnej koncentracji umysłu i energii, w oddaleniu półtora tysiąca kilometrów od codziennych kłopotów naszego zawodu ziemiańskiego, daje możność zupełnego odpoczynku nerwów, tak nam potrzebnych w życiu z dnia na dzień trudniejszym.

Trzy głuszce zasadził wczoraj strzelec na wieczornym zapadzie i trzy głuszce grają w tej chwili. Środkowy najbliższy, więc jego zaskakuję. Jeszcze noc ciemna. — W gęstwinie młodego świerka głuszc niewidzialny. — Zdaje mi się, że rozróżniam między gałęziami główkę i szyję głuszca. Chcę strzelać, składam się, jednak znów nic nie widzę. Muszę czekać, aż się rozjaśni. Tymczasem głuszc, który już od kilku chwil nie gra, z łomotem odciąga, zapada na drugim świerku o sto kroków na prawo i natychmiast rozpoczyna grę. Więć znów zaskakuję w takt szlifowania. Jestem już oddalony na jakie 60 kroków. Chwilę szukam, i dostrzegam przez binokle wyraźnie dziób, główkę i szyję. Cała reszta osłonięta gęstymi gałęziami świerka. Strzelam: kogut opada ze świerka i stacza się po stromym stoku na drogę leśną, na której stoję. Po chwili przynosi strzelec starego głuszca.

W Styryji, 24 kwietnia 1931.



ROMAN ĆWIERZEWICZ

O nowościach w dziale kulowej broni myśliwskiej

Nabój Hoff-Mann 7 × 73 Super Express

Słynny balystyk niemiecki E. von Hofe wytworzył przed niedawnym czasem nowy nabój kulowy o kalibrze 7 milimetrów, który nazwał 7×73 Super Express. Nabój ten jest tak skonstruowany, że nadaje się i do karabinu Mausera, jako też i broni łamanej. Nie ma kresy, a natomiast u swej podstawy obróbkę na wzór naboju angielskich Hollanda. Ładunek prochu wynosi 5,1 specjalnego prochu. Pocisk waży 11 gramów, długości 36 mm, ma kształt torpedy (fig. 1). Różni się jedna-



Fig. 1

kowoż od wszystkich dotychczasowych pocisków torpedowych, (konstruktor nazwał go Paraboloid-Geschoss). Posiada płaszcz z miękkiego specjalnie spreparowanego żelaza, z przodu dość cienki, wzmocniony stopniowo ku podstawie dla zapobieżenia zbyt szybkiej deformacji. Jądro pocisku jest z miękkiego ołowiu a mały kawałek jądra wystaje z płaszcza jako mała okrągła główka.

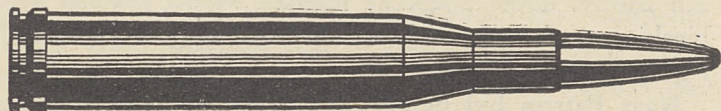


Fig. 2

Stacja doświadczalna w Neumannswalde wypróbowała bardzo dokładnie nabój 7×73 Super Express (fig 2). Bronią, za pomocą której prób dokonano był karabin systemu Mausera (fig 3), z zamkiem długim t. zw. Mag-

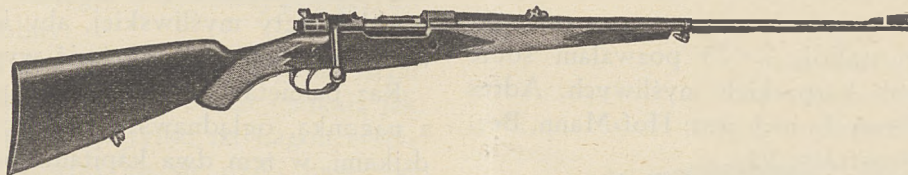


Fig. 3

num Mauser, z lufą długości 74 cm, o wadze 4 kg 250 g. Karabinu dostarczył konstruktor naboju, próby dały następujący wynik:

I. Ciśnienie gazów 3.800 atmosfer, t. zn. nie większe jak u wojskowego karabinu niemieckiego. Odrzut broni nieznaczny.

Chyżość pocisku		Energja pocisku	
V.	0 mtr. = 1023 msc.	E.	0 mtr. = 587 mkg.
V.	25 " = 1000 "	E.	25 " = 561 "
V.	100 " = 965 "	E.	100 " = 522 "
V.	150 " = 947 "	E.	150 " = 583 "
V.	200 " = 931 "	E.	200 " = 468 "
V.	300 " = 965 "	E.	300 " = 459 "

Wzniesienie się pocisku ponad linię prostą $9\frac{3}{4}$ cm, na odległość 300 m. Z prób tych wynika, że końcowa

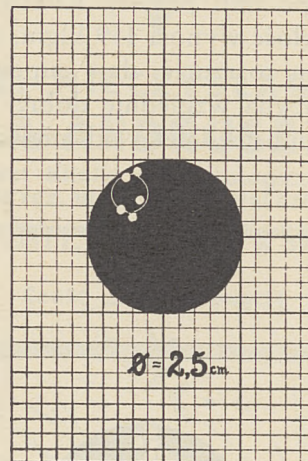


Fig. 4

chyżość pocisków na 300 m jest prawie o 100 m większa niż początkowa pocisku z naboju 8×60 Magnum,

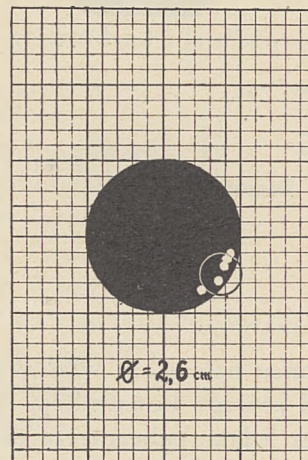


Fig. 5

a siła uderzenia na 300 m, jest większa niż początkowa energja pocisku o wadze $18\frac{1}{2}$ grama wystrzelonego

z Mauzera 9,3. Precyzja strzałów doskonała, średnica rozrzutu pocisków na 100 m wyniosła $2\frac{1}{2}$ cm. Strzelano bez lunety. Załączona ilustracja przedstawia serję strzałów na 50—300 m. Dla celów myśliwskich Firma zamierza wytwarzać Mausera o lufach długości 68 cm, w wadze 3 kg 650 g do 3 kg 750 g. Powyższe doskonałe wyniki prób są owocem długoletniej żmudnej pracy konstruktora, polegają one na dostosowaniu ilości prochu do kształtu i wagi pocisku, następnie na bardzo dokładnem wywierceniu gniazda naboju, zastosowaniem specjalnego rodzaju gwintu.

Z powyższych danych wynika, że broń zbudowana do naboju 7×73 wyrzuca pociski na odległość do 300 metrów prawie po linii prostej. Końcowa energia pocisku na tę odległość wynosi 459 klgm, co razem wzięte przy minimalnym rozrzucie, daje zupełną rękojmię, że najgrubsza zwierzyna względnie dobrze trafiona padać będzie w ogniu lub niedaleko od miejsca strzału.

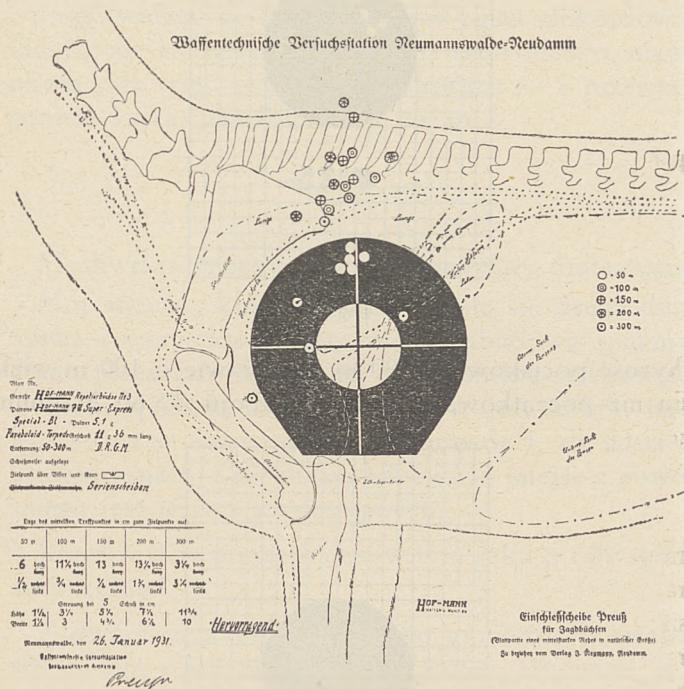


Fig. 6

Podnieść wkońcu należy, że właściwa forma i budowa pocisku, nad którego konstrukcją P. v. Hofe pracował prawie przez 3 lata, zabezpiecza dostateczną deformację w ciele zwierzyny.

Jakim nabój 7×73 będzie w praktyce, to przyszłość pokaże, w każdym razie można stwierdzić, że na rynku światowym nie ukazał się do dzisiaj nabój, któryby wykazał chociaż w przybliżeniu podobne zalety balistyczne.

Na powyższe zalety naboju 7×73 pozwalam sobie zwrócić uwagę naszych karpackich myśliwych. Adres firmy, która wyrabia broń do nich jest: Hofmann, Berlin S. W. 68, Charlottenstrasse 99.



MISTRZ-ROTMISTRZ

Dalipan nie łzę

(Obrazki myśliwskie)

(C. d.).

Hrabia Fuerender contra Przedpotopowicz

Rozmaite mamy sposoby uczczenia Świętego Huberta. Powiadam uczczenia, gdyż najlepiej naszemu Patronowi cześć oddajemy, czyniąc pilnie i dobrze to, czemu się z niezłomną pasją oddawał, to jest polując rozmaitemi sposobami. Czczymy Go z pewnością, mozolnie grzęznąc po błotach, dubletem do krzyków płochliwych o nieregularnym locie. Czczymy, z chartami przemierzając stępy szerokie i szcując szaraki pokraczne i lisy o duszach zbójceckich. Cześć Mu oddajemy najwyższą na rykowisku, lub uganiając z psami za srogim naszych borów mocarzem, odyńcem. I kiedy kordelas błysnie w rękę, lub huknie celny strzał po kniei gdyby gromem, to nasz Święty i ukochany Patron, z pewnością plus notuje w raptularzu, lub węzełki zawiązuje na rapsach, na korzyść wiernego wyznawcy.

Mówcie sobie co chcecie, ja jednak jestem przekonany, że nasz Patron miał umysł pogodny, duszę wesołą. Niepodobna mi sobie wyobrazić Świętego Huberta, jako surowego ascetę, rozmyślaniom jedynie oddanego, poszczącego lub biczującego się zawzięcie. Wszakżeby Go brać myśliwska zdetronizowała. Nie, stanowczo, Św. Hubert do tego gatunku świętych nie należał, a jeżeli zdobył sobie poczesne miejsce wśród pretorji niebieskiej, to zawdzięczał to dobroci swej wyjątkowej i gołębiej łagodności serca.

Nasz Patron był bezsprzecznie usposobienia wesołego i towarzyskiego, lubiał bowiem gwarne zjazdy łowieckie, nie stronił od umiarkowanego użytego kielicha, i nie zatykał uszu zgorszony na łacinę myśliwską, lub niewinne dyktoryjki.

Dlatego też także cześć oddajemy Świętemu Hubertowi, na wesołych polowaniach z nagonką, cześć Mu oddajemy również, gdy po polowaniu zasiądziemy do wesołej uczty myśliwskiej, aby invante Baccho, szeroko i wszechstronnie omówić wypadki dnia ubiegłego.

Raz pamiętam w Pipichowie, po udanym polowaniu z nagonką, oglądając rozkład okraszony dziesięciu dzikami, w tem dwa kapitalne odyńce, zasiedliśmy do myśliwskiego obiadku. Humory były złote, a fakt, że o kilka dzików był spór, zapowiadał gorący myśliwski rozchód.

Prym tu wiódł hrabia Fuerender, zawołany myśliwy i niezłomny obrońca prawideł myśliwskich, pozujący chętnie na arbitra we wszystkim, co się łowiectwa dotyczy.

Prym wiódł, to prawda i wszyscy go chętnie słuchali, o ile go słyszeć mogli, bo gwarno było. Lecz wszystko i wszystkich zagłuszał tubalny głos pana Przedpotopowicza.

Nomen, omen, bo pan Przedpotopowicz, prawdziwie antydyluwialną był postacią. Zamożny ziemianin,

ogólnie uznanej zacności, miał jednak w swym charakterze i zewnętrznym wyglądzie, tyle cech pierwotnych, tyle prąwigurow w ruchach i tak potężnym huczał głosem, że patrząc na niego, mimowoli nasuwała się myśl, tak musieli wyglądać nasi praojce, takim głosem Adam huknął po prąpuszczy, szcując z prąpsami, prądziki.

Jużeśmy wypatroszyli i porozcinali kilka dzików, słuchając z nabożeństwem fachowych objaśnień Hrabiego Fuerendera, zadowoleni byli wszyscy.

Jeden tylko pan Przedpotopowicz, który był dzikowi przetrzącił rapetę i z tej racji miał pretensję do zielonego złomka jedliny, mrucał coś pod nosem o młodziakach, którym się zdaje, że wszystkie rozumy pojedli. A mruczenie to było jak głuchy warkot dalekiego gromu, słyszeli je więc wszyscy, słyszał je także arbiter łowiecki, Hrabia Fuerender.

Oglądając się więc ostrożnie, czy nie ma gdzie w pobliżu pana Przedpotopowicza, gorzko się przed nami żalił na rubasność, gorączkowe ruchy, głos tubalny niektórych panów.

Na drugi dzień od rana jesteśmy już w kniei, mamy bowiem przed sobą mnogie mioty, a w nich dzików niemal jak zajęcy. W pierwszym zaraz miocie, gdzie gośpodarz rozporządził pierwszy strzał do dzików, stają na mocy losowania, obok siebie, Hrabia Fuerender i Przedpotopowicz.

Cisza w całym ostępie, jak makiem siał. Wszak to świątynia Świętego Huberta. Myśliwi ściskając w rękach trzylufki lub ekspresy, wypatrują oczy, zatopieni cali w żądzy ujrzenia czarnej zwierzyny. Jeden tylko pan Przedpotopowicz kręci się, chrząka, ba nawet zakasze czasem głucho, lub mruczy niecierpliwie: „a psia- krew, nic na mnie nie wychodzi”.

Wtem wśród drągowiny bukowej, zaczerniał rudel czarnych sylwetek. Jeszcze są daleko, jeszcze nie wzięły kierunku, więc gwizdy w górę podnoszą i węsząc, krok za krokiem posuwają się ku linji myśliwych, wprost na Hrabiego Fuerendera.

Ten czeka bez ruchu, zastygły w stylowej postaci, do posągu spiżowego podobny.

Ze stanowiska pana Przedpotopowicza pada strzał jeden, potem drugi, a czarne sylwety dzicze, znikają jak duchy leśne, cicho bezgłośnie i tylko na nagonce słysząc wrzask wściekły, dowód, że się dziki przez jej linję przebiły.

Ze stanowiska zaś pana Przedpotopowicza, grzmi prągłos jego: „Psiakrew, żaden nie padł”.

Miot popsuty, już tylko marne kopyry, lub co najwyżej lis albo rogacz, pociechą stać się mogą zawiedzionym myśliwym.

Wściekłość zawrzała w sercu Hrabiego, ale dać jej głośny wyraz, groziło prągniewem pana Przedpotopowicza, niebezpiecznym w swych objawach, dla zdegenerowanej ludzkości. Zmilczał więc, ale fakt cały opisał w fachowym organie, nie szczędząc słów oburzenia i nagany.



Dr MIECZYŚLAW

MOGIŁA-ANDRUSZEWSKI

lekarz, adjunkt Kliniki dermatologicznej U. J. K.,
podpułkownik rez. W. P., długoletni członek M. T. Ł.

zmarł 18/V 1931 r. we Lwowie w 59 roku życia

Cześć Jego pamięci!

KORESPONDENCJE

W Ordynacji Dawidgrodeckiej Karola Ks. Radziwiłła na wiosennych tokach padło: głuszców 53, cietrzewi 115.

W polowaniu brali udział i upolowali:

	głuszców	cietrzewi
Hrabia Paweł Potocki	11	35
Hrabia Benedykt Tyszkiewicz	10	8
Książę Józef Jabłonowski	5	17
Hrabia Stanisław Potocki	5	9
Hrabia Remigjusz Grocholski	4	14
Jenerał Carton de Wiart	4	
Ordynat Cyryl Czarkowski-Golejewski	3	9
Książę Hieronim Radziwiłł	2	
Hrabia Roman Potocki	3	5
Hrabia Jerzy Potocki	1	
Hrabia Nieroth	1	
Książę Olbracht Radziwiłł	1	5
Pan Pułkownik Wolkowicki	1	
Książę Ordynat	2	16
Razem sztuk	53	118

z poważaniem
Karol Radziwiłł



Z wystawy psów rasowych w Warszawie

Nie znam wystaw podobnych w latach poprzednich w Warszawie urządzanych, lecz mam wrażenie, że obecna jest udaną, zwłaszcza z punktu widzenia łowieckiego. Na 129 bowiem umieszczonych na niej okazów — psy myśliwskie ogółem biorąc, liczyły 70%, co wobec tylu innych ras, stanowi pokaźny procent.

Pointrów angielskich było 20, wyżłów niemieckich również 20, seterów angielskich 13, irlandzkich 1, spanieli 3, chartów 2, jamników krótko i długowłosych (nielicząc szceniąt) 10, Foxterierów szorstkowłosych 4 (nie licząc szceniąt, których było kilkanaście).

Z innych ras wyróżniały się: wspaniałe dogi różnych maści, srogie wilczury i zgrabne dobermany — ponure buldogi i boksery, owczarki alzackie, francuskie, szkockie i polskie, wkońcu małe pieski pokojowe: pekińskie karłowate i pinczery karłowate. — Frekwencja bardzo liczna.

Ponieważ opuściłem wystawę przed premjowaniem — wynik jego nie jest mi wiadomym. H. M.



Sprawy Towarzystwa Z Oddziału M. T. Ł. w Krakowie

SPRAWOZDANIE

z dorocznego Ogólnego Zebrania Członków
Oddziału w Krakowie, dnia 26 kwietnia 1931 r.

Przewodniczący prezes Oddziału p. gen. Józef Stiller zagaja zebranie krótkim przemówieniem i poświęca gorące wspomnienie zmarłym członkom Towarzystwa, wymienionym niżej. Wspomnienia tego, w uczczeniu pamięci Zmarłych, wysłuchali zebrani stojąc.

Po odczytaniu i przyjęciu protokołu z poprzedniego Ogólnego Zebrania z dnia 23 maja 1930 r., przedłożył imieniem Wydziału sekretarz p. Stanisław Morawetz szczegółowe sprawozdanie z czynności Zarządu i zamknięcia rachunków za rok 1930. Sprawozdanie to opiewa, jak następuje:

„...Ubiegły rok zaznaczył się częstym kontaktem Oddziału M. T. Ł. z Władzami, zwłaszcza z Województwem krakowskim, głównie przez wydanie żądanych od nas opinii w przedmiocie czasów ochronnych dla zwierzyny, na terenie Województwa.

W związku ze sprawą rozszerzania normalnych ustawowych czasów ochronnych na zwierzynę, Ministerstwo Rolnictwa w okólniku swym do Województwa z dnia 25 XI. 1930 podnosi, że wprowadzanie przez Województwa rozszerzonych, tylko w urzędowym dzienniku wojewódzkim ogłaszanych, czasów ochronnych,

często różnych nie tylko w poszczególnych Województwach, ale nawet w poszczególnych powiatach tego samego Województwa — prowadzi do dezorientacji u ogółu myśliwych, w jakim czasie i na jaką zwierzynę wolno polować w poszczególnych częściach kraju, względnie Województwa a nawet niekiedy w poszczególnych tylko powiatach. W następstwie tego zarządziło Ministerstwo, ażeby przy ewent. rozszerzaniu ochrony, czas ochronny w sąsiadujących ze sobą Województwach, znajdujących się mniej więcej w analogicznych warunkach klimatycznych, łowiecko-hodowlanych i t. p., był o ile możliwości jednakowy, w każdym razie bez rażących odchyśleń. Dalej powinien być czas ochronny przy rozszerzaniu zasadniczo jednolity na obszarze całego Województwa. Wyjątek dopuszczalny jest wyłącznie tylko z istotnych względów hodowlanych, zwłaszcza u zajęcy, kuropatw, dzikich kaczek i sarnokozłów i to w odniesieniu do pewnej zwartej części terenu na obszarze Województwa. Wyjątek taki musi być także ogłoszony przez wywieszenie w danych urzędach gminnych. Coroczny wykaz ustalonych zgóry czasów ochronnych oraz każda późniejsza ewent. w nich zmiana, musi być podana zaraz przez Województwo do wiadomości Ministerstwa Rolnictwa.

Propozycję czasów ochronnych na rok 1931 na obszarze Województwa krakowskiego podaliśmy już na żądanie Województwa z początkiem grudnia ub. r., przyczem przedstawiliśmy w szczególności czas ochronny na zajęce i szaraki od 15 I. do 31 X., na rogacze od 1 XI. do 15 VI., na dzikie kaczki od 1 III. do 20 VII. Czasy ochronne na inną zwierzynę łącznie z kuropatwami utrzymaliśmy w propozycji bez zmian w normalnych ustawowych granicach. Powyższą propozycję Województwo akceptowało.

W okresie sprawozdawczym podaliśmy do kronik poczynnych dzienników krakowskich aktualne notatki z ustawowym zakazem handlu zwierzyną i podawania jej w jadłodajniach po upływie 10 dni od terminu rozpoczętej ochrony.

Od czasu ostatniego ogłoszenia przybyli nowi członkowie: Jan Chrzęszcz, Graboszyce, inż. Witold Friedberg, Kraków, Gorlickie Tow. Myśl., Glinik Maryampolski, art. mal. Jerzy Kossak, Kraków, inż. Adam Kowalski, Glinik Maryampolski, dr. Stanisław Langer, Zbyszyce, Tadeusz Lorenz, Lanckorona, Włodzimierz Łasiński, Przyborów, Jan Padło, Łętowice, dyr. Teofil Przybylski, Kraków, inż. Wład. Śpiewak, Brzezowiec, Adam hr. Szembek, Poręba-Zegoty, Władysław Tyczkowski, Sucha, inż. Franciszek Żaba, Zbylitowska Góra, dr. Tadeusz Zieliński, Nowy Sącz — oraz przydzieleni przez Centralę Tow.: inż. Marjan Bosakowski, Gumniska i mgr. pr. Marjan Schally, Zator.

Natomiast ku wielkiemu żalowi Oddziału, ubyli przez śmierć następujący ś. p. członkowie: Michał Baier, Przybysz, delegat Artur Cielecki, Kraków, Józef Łasiński, Przyborów, delegat Jan bar. Götz-Okocimski, Okocim, Emil Sozański, Kraków, delegat Piotr Treter, Niv-

ki, delegat Antoni hr. Wodzicki, Kraków i dr. Jan Zbigniewicz, Tarnów.

Zrezygnowali z mandatów delegackich z powodu stanu zdrowia pp.: dr. Franciszek Kmietowicz, na powiat Nowy Sącz, Feliks bar. Konopka na powiat Dąbrowa, dyr. Antoni Kozik na powiat Myślenice, — z powodu przesiedlenia się inż. Kamil Jarmulski na powiat Nowy Targ.

Mianowani zostali delegatami Małop. Towarzystwa Łow. i Polsk. Związku Stow. Łow. pp.: rad. wojew. Włodzimierz Hendrich, Dąbrowa, na powiat Dąbrowa, inż. dyr. Adam Kowalski, Glinik Maryampolski, na powiat Gorlice, dr. Stanisław Langer, Zbyszyce i dyr. Karol Szerauc, Krynica-Zdrój, na powiat Nowy Sącz, inż. Józef Pindelski, Wadowice, na powiat Wadowice, oraz przemianowano delegata p. Jana Artwińskiego. wł. dóbr w Łękach górnych, z powiatu Mielec, na powiat Pilzno.

Na skutek uchwały Ogólnego Zebrania członków z maja 1930 r., przystąpił nasz Oddział do Oddziału Ligi Ochrony Przyrody Województwa krak., w charakterze stowarzyszenia związkowego, za opłatą po 30 gr. rocznie, zainkasowanych od członka.

Celem upewnienia się co do sposobu należytego przechowywania po gminach, w czasie wolnym od oficjalnego strzelania, karabinków małokalibrowych, dostarczanych gminom przez instruktorów Wychowania fiz. i Przystosowania wojsk., zwróciliśmy się w tej sprawie do tut. Dow. Okr. Korp., skąd otrzymaliśmy wyjaśnienie, że karabinki przechowywane są stale na Posterunkach Policji Państw., a tylko w nielicznych miejscowościach bez posterunku policyjnego przechowywane są w gminie u wójta. Poza instruktorem nikt nie ma dostępu do karabinków, nawet ćwiczebno-drewnianych.

Na wniosek Komendy Woj. Policji Państw. w Krakowie i z inicjatywy niektórych pp. delegatów łowieckich, nadała Centrala M. T. Ł., przez delegatów Oddziału odznaki honorowe z dyplomem przedstawionym do odznaczenia funkcjonariuszom policyjnym, względnie straży łowieckiej za wybitną działalność na polu ochrony kultury łowieckiej w różnych powiatach województwa krakowskiego. Odznaczonych było 18 posterunkowych, 9 star. posterunkowych, 10 przodowników, 4 star. przodowników Pol. Państw., 1 inspektor Pol. miejsk. i 1 leśny, w powiatach: Biała, Bochnia, Brzesko, Chrzanów, Jasło, Kraków, Limanowa, Maków, Mielec, Myślenice, Nowy Sącz, Oświęcim, Wadowice, Wieliczka i Żywiec. Nazwiska odznaczonych i wnioskodawców, wymienione zostały w dotyczących numerach „Łowca”.

W ciągu drugiej połowy r. 1930, za zgodą Władz Poczтовых, rozpoczęto ponownie wysyłkę „Łowca” w opaskach adresowych Oddziału, którato zmiana wpływa korzystnie na regularną przez pocztę dostawę pisma.

Inkaso wkładek członkowskich otaczaliśmy także w ubiegłym roku szczególną troskliwością, przypominając opłatę wkładek przez częstą wysyłkę przy „Łowcu” i w osobnych kopertach indywidualnie znaczonych

czeków P. K. O. lub też pobierając wkładki w Krakowie przez inkasenta.

Według komunikatu Polskiego Związku Stow. Łow. w „Łowcu Polskim” z dnia 8 XI. 1930, Komisja Nowelizacyjna Prawa łowieckiego, miała już złożyć memoriał z projektem nowelizacji w Ministerstwie Rolnictwa. Na przedstawienie Wydziału Wykonawczego Związku, miała Komisja Nowelizacyjna, między innymi, w szczególności zastanowić się nad następującymi punktami: Organizacja Spółek łowieckich i wydzierżawianie terenów — unormowanie jednolitych pod względem terytorjalnym terminów ochronnych — prawne ustosunkowanie P. Z. S. Ł. i jego delegatów do państwowych Władz administracyjnych — obowiązek wykuszowania patentów na handel zwierzyną — rozdział funduszy z wpływów za karty łowieckie — rozwiązanie Towarzystw prowadzących nieracjonalną gospodarkę łowiecką — ustalenie minimum kar za wykroczenia przeciw prawu łowieckiemu.

Później w „Łowcu Polskim” z dnia 7 II. 1931, zamieścił Związek komunikat, że prezes p. hr. Bielski z rozmowy, jaką przeprowadził w dniu 4 XII 1930 z p. Ministrem Rolnictwa, wywnioskował, iż sprawa nowelizacji rozporządzenia p. Prezydenta R. P. o prawie łowieckim w najbliższym czasie jest nieaktualna. Wobec tego Komisja nowelizacyjna wznowi swe prace, a to już w ścisłym porozumieniu z większymi Towarzystwami związkowymi.

Zaznaczamy przytem, że p. Minister Rolnictwa na stanowisko referenta łowieckiego M. R. mianował p. inż. Michała Cierpińskiego, zaś na stanowisko konsultanta łowieckiego, Min. Roln. w departamencie lasów państw. powołany został p. inż. Herman Knothe.

W lutym b. r., z powołaniem się na rozp. Min. Roln. z dnia 19 I. 1931, w sprawie nowelizacji prawa łowieckiego, odniosło się do nas Województwo o nadesłanie mu naszych ewentualnych uwag co do potrzeby zmian niektórych artykułów tego prawa. Wezwaniu temu uczyniliśmy zadość przez opracowanie i przedłożenie Województwu naszych dezyderatów w tej sprawie.

Z początkiem r. 1931, z ramienia Centrali Tow. we Lwowie, przesłaliśmy wszystkim p. delegatom formularze rocznych wykazów statystycznych ubitej zwierzyny do wypełnienia i odesłania wprost do Lwowa. Potrzeba regularnego prowadzenia statystyki i sporządzania tych wykazów, z punktu ich znaczenia gospodarczego dla łowiectwa, była już obszernie tłumaczona.

Ruch w publikacjach na łamach „Łowca” w r. 1930 ze strony Wydziału, delegatów i członków Oddziału, przedstawia się cyfrowo następująco: Ze strony Wydziału: sprawy Oddz. 6, artykuły oryg. 3, nekrologi 4, ze strony delegatów: fejetony 4, korespondencje 4, dyskusje 1, rycina 1; — ze strony członków: artykuły oryg. 6, korespondencje 2. — Nadto ze strony Starostwa Kraków, okólnik 1, Limanowa komunikat 1. — Także, wedle notatki w „Łowcu Polskim” z 28 II. 1931, Starostwa w Jasle, Limanowej i Nowym Targu wydały

okólniki w sprawie kłusownictwa wzgl. ochrony zwierzyny.

Przechodząc do drugiej części sprawozdania, przedstawiamy poniżej roczne zamknięcie rachunkowe z okresu sprawozdawczego za rok 1930, z następującym wynikiem:

P r z y c h ó d: Pozostałość kasowa, jako rezerwa należności Centrali Tow. za r. 1929, zł. 3.118,38, wpisowe zł. 12, wkładki członków zł. 7.919,75, wpłaty na odznaki zł. 27, odsetki w P. K. O. zł. 58,17, zwroty za porto i różne zł. 4,30, wkładki na Ochronę Przyrody zł. 8,10; razem zł. 11.147,70.

R o z c h ó d: Należność Centrali Tow. w wkładkach, wpisowem i odznakach łow. zł. 3.409,97, druki i powielanie zł. 41,50, potrzeby biura zł. 423,37, prowadzenie i pomoc biura zł. 1.555, porto i stemple zł. 162,30, prenumerata pism, książki łow. i składka na cele kultur. zł. 132,20, prowizja P. K. O. i inkasowa zł. 186,14, wypłata wkładek na Ochronę Przyrody zł. 8,10, pozostałość kasowa, jako rezerwa należności Centrali w wkładkach członk. etc. za r. 1930 zł. 5.229,12, — razem złotych 11.147,70“.

Powyższe sprawozdanie przyjęło Zebranie do wiadomości.

Po odczytaniu sprawozdania Komisji rewizyjnej z zamknięcia rachunków, udzielono Wydziałowi abso-lutorjum.

W miejsce wylosowanych 2 członków Wydz. pp. inż. Karola Barwicza, dr. Adama Lardemera i 1 zastępcy czł. Wydz. p. inż. Wincentego Wobra, oraz w miejsce ustępującego 1 zast. czł. Komisji rewizyjnej p. Ludwika Knapieńskiego, — wybrano na członków Wydz. pp.: arch. Kazimierza Brzezińskiego i dr. Adama Lardemera, na zast. czł. Wydz. p. inż. Wincentego Wobra, oraz na zast. czł. Kom. rew. p. Antoniego Sułkowskiego w Krakowie.

Przy ostatnim punkcie porz. dziennego, wyrażono życzenie częstszego, ile możliwości raz na 2 miesiące odbywania posiedzeń Wydziału, a także w głównych wypadkach opinjowania na posiedzeniach Wydziału spraw co do rozszerzania przez Województwo czasów ochronnych dla zwierzyny na obszarze wojewódzkim, — nadto uchwalono odnieść się bezzwłocznie do Centrali M. T. Ł. z prośbą o interwencję w Pol. Związku Stow. Łow., ażeby w konferencji w Warszawie w przedmiocie uzgodnień postulatów nowelizacji prawa łowieckiego mógł także wziąć udział delegat krakowskiego Oddziału M. T. Ł., — oraz postanowiono zwołać Nadzwyczajne Ogólne Zebranie dnia 27 V. b. r. w celu przygotowania się i wybrania osobnego delegata na pomienioną konferencję.

Kraków, dnia 26 kwietnia 1931 r.

Stiller, em. gen. dyw.
Prezes

Morawetz
Sekretarz

SPRAWOZDANIE

z posiedzenia Wydziału Małop. Tow. Łow. w dniu 20 maja 1931 r.

Przewodniczy Prezes Juliusz hr. Bielski, obecni wiceprezesi: A. Mniszek i A. Sander, członkowie Wydziału: M. Chrzanowski, inż. A. Ebenberger, T. Jędrzejowicz, W. Garapich, Dr. A. Małaczyński, St. Pieńczykowski, Dr. J. Rosienkiewicz i Dr. W. Ziembicki, zastępcy: St. Jaśkiewicz i St. Madeyski.

Nieobecność usprawiedliwili: C. Czarkowski-Golejewski, A. Papara, Dr. F. Piechowski i H. Prek.

M. Chrzanowski zdał sprawozdanie z przebiegu Walnego Zgromadzenia Polskiego Związku Stowarzyszeń Łowieckich w Warszawie i oznajmił, że wniosek M. T. Ł., utworzenia przy Związku nowej Komisji dla sprawy nowelizacji prawa łowieckiego upadł, z powodu odmiennego stanowiska Zarządu głównego i braku poparcia innych Towarzystw.

Wydział wyraził M. Chrzanowskiemu podziękowanie za podjęty trud i za wytrwałą obronę zasadniczego stanowiska M. T. Ł. w sprawie nowelizacji prawa łowieckiego.

Następnie inż. A. Ebenberger zdał sprawę z obecnego stanu strzelnicy na Kleparowie i stwierdził, że wykonywane są na niej różne roboty przygotowawcze dla Międzynarodowych Zawodów strzeleckich. Strzelnica do tarcz ruchomych na t. zw. łączce, na której dawniej M. T. Ł. strzelało, — jest w takim zaniedbaniu, iż można powiedzieć, że nie istnieje i trzeba by wydać poważną sumę, by tę strzelnicę uczynić zdatną dla użytku. — Strzelnica przeznaczona dla tarczy ruchomej (jelenia) na Międzynarodowe zawody strzeleckie jest w stanie przebudowy i jak sprawozdawcy mówiono — będzie gotową dopiero w połowie lipca.

Wobec tego sprawozdania na wniosek Wł. Garapicha postanowiono termin Zjazdu M. T. Ł. i w tym roku przesunąć na jesień, gdyż nie można robić tak znacznych wkładów na cel jednorazowego użycia strzelnicy na t. zw. łączce, na którą już w roku przyszłym ma być rozszerzona strzelnica do tarcz stałych z nią sąsiadująca.

Delegatem mianowano Adama Machowskiego z Chodorówki w powiecie brzozowskim.

W poczet członków przyjęto Ferdynanda Gużkowskiego z Ostroźca, poczta Krukienice pow. Mościska.

